Lekcja wprowadzająca lub pogłębiająca rozróżnianie epiki od liryki	Czas: 90 min	Lekcja dla klas - w zależności od realizacji konspektu - od IV do VII i VIII

Rezygnuję z tematów na rzecz celów. Zaznaczam jedynie, że to lekcja poświęcona rozróżnieniu epiki od liryki. Przeprowadziłam ją w klasie VII przy okazji analizy powieści „Pająty" Simona van der Geesta. Książka nie jest jednak niezbędna.

Zapis z podstawy programowej dla klas VII - VIII:

I. Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Czytanie utworów literackich. Uczennica(eń): 1) rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju.

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą i umiejętnościami: 1. rodzaje literackie i ich wyznaczniki, 2. pisanie monologu

Cele lekcji w języku nauczycielki:

1. Utrwalenie różnic między epiką a liryką.
2. Tworzenie opowiadania w formie monologu.
3. Przekształcanie jednego rodzaju w drugi - epiki w lirykę.

Cele sformułowane w języku uczących się:

Przekształcę opowiadanie w wiersz.

Wzz (wuzetka = w zeszycie zanotuję):

Przebieg lekcji (metody i aktywności):

Część pierwsza:

1. Wprowadzenie: projekcja dowolnego filmu przyrodniczego o pająkach oraz postawienie pytania na forum klasy: Czy i dlaczego boimy się pająków? Czy i dlaczego je zabijamy? [Film ma być inspiracją do napisania monologu, w którym autor(ka) różni się od narratorki(ra) - może mieć zatem inny, pasujący do celu zajęć, temat].

W trakcie rozmowy warto zwrócić uwagę na brak zagrożenia biologicznego ze strony tych zwierząt oraz element socjalizacji polegający na wpajaniu lęku i nauce zabijania. Warto również wspomnieć o książkach dla dzieci o owadach. Inspiracja:

https://culture.pl/pl/artykul/sekretne-zycie-owadow-polska-ilustracja-dla-dzieci

2. Powtórzenie za pomocą patyczków rodzajów literackich i ich wyznaczników.

3. Praca indywidualna: uczennice(niowie) piszą na białych kartkach A4 opowiadanie (epikę) w 1 os. według następujących kryteriów: a. narratorką(em) monologu jest pajęczyca(ąk), b. tekst musi mieć fabułę (czyli krótką historyjkę, w której coś się dzieje, z akcją), c. ma 10 zdań pojedynczych, d. każde zdanie rozpoczyna się od nowego akapitu, d. napisany jest CZYTELNIE, tak, aby mogła go przeczytać dowolna osoba w klasie.

4. Głośna lektura napisanych prac - całej klasy lub w grupach, tzn. uczennice(niowie) siadają w 4-osobowych zespołach i czytają sobie nawzajem teksty..

Przed rozpoczęciem kolejnej części zajęć nauczycielka musi skserować wszystkie prace.

Część druga, tzw. Targowisko Słów:

5. Uczennice(niowie) tną na paski swoje opowiadania, tak, aby na jednym pasku znajdowało się jedno zdanie. Wybierają dwa, które uznają za najbardziej udane i bezcenne. Następnie ruszają w klasę i „handlują" zdaniami - wymieniają swoje na cudze. Po zamknięciu targowiska powinny(i) mieć dwa swoje zdania i osiem cudzych.

6. Praca indywidualna: uczennice(owie) tworzą wiersz (lirykę), w dowolny sposób układając paski papieru, ale biorąc pod uwagę: 1. budowę, tzn. różną długość wersetów, przerzutnie, powtarzalność. W klasach młodszych nie stosują rymów, nie liczą sylab, nie wprowadzają specjalnie środków stylistycznych - chodzi o uświadomienie, że wierszem może być również tekst nieregularny, biały, 2. treść sytuacji lirycznej - emocji podmiotu lirycznego, czyli pająka.

7. Praca indywidualna: uczennice(owie) w starszych klasach tworzą wiersz (lirykę), biorąc pod uwagę liczbę sylab i rymy, a następnie przyglądają się tekstowi pod kątem zastosowanych przez siebie środków stylistycznych - chodzi o uświadomienie, że sięgają po nie automatycznie.

8. Każde dziecko nadaje swojemu tekstowi tytuł - warto, aby był on metaforyczny. 9. Podsumowanie: wystawa napisanych wierszy.
Notatki i dodatkowe ćwiczenia: 1. opowiadanie-monolog, 2. wiersz.
Praca domowa: Brak lub - jeśli u. nie zdążył(a) - uzupełnienie notatki.
Materiały i pomoce dydaktyczne: film o pająkach, patyczki, białe kartki, nożyczki.